

AHMET ATEŞ KARŞILAŞMALAR

hayalci hücre: #70 ateş kitaplığı #1 | karşılaşmalar | ahmet ateş ©2024 hayalci hücre | bu kitabın türkçe yayın hakları ahmet ateş ve hayalci hücre yayın'a aittir. | yayına hazırlayan: soner torlak | kapak tasarımı-dizgi: nail düNDAR | baskı-cilt: repar tasarım matbaa, yenibosna merkez mh. cemal ulusoy cd. no: 43 bahçelievler/istanbul (sertifika no: 40675) | 1. baskı 2025 / istanbul | isbn no: 978-625-6597-62-4 | sertifika no: 73832 | hayalci hücre yayın lema yayıncılık basım dağıtım kırtasiye ticaret limited şirketi sinanoba mahallesi aktay caddesi A3-27 blok no: 6a iç kapı no: 6 büyükçekmece / istanbul | <https://hayalcihucre.com>

ahmet ateş

Okumayazmayı Afşarlı Haydar Tufan Dede'den kaptı (1957). Faşist ordu yönetimine karşı (1980) köylerde, kasabalarda, kentlerde sözlü gazete dağıtıcılığı yaptı (Eylül 1980-Mart 1981). Lübnan'da Demokratik Halk Cephesi'nde iş buldu. İsrail işgaline karşı direnişe katıldı (Haziran 1982). Suriye, Yunanistan, Almanya'da sürgünde yaşadı (1985-1992).

Yarına Doğru (1982), Gökyüzü (1986), Broy (1987), Kiraz (1993), Mavi (2003), Öykü-Şiir (2004) dergilerinde öykü, şiir, eleştiri yazıları yazdı. Sulucakarahöyük (2005-2012 Hacıbektaş) gazetesine haber, söyleşi, deneme, makale, eleştiri yazıları verdi. Isla Negra Yolcusu (roman 1993), Yol Üzerine Düşünceler (inceleme 2014) adlı yayınlanmış iki çalışması bulunuyor. Türkmenler ve Alevilik üzerine çalışıyor.

Nuh'un gemisindekiler tufandan sonra ihtiyat gösterip beklerken gemiyi ilk terk eden göçmenlerin, sürgünlerin, sınır tanımayan yeni göçebelerin ve kırlangıçların anısına... Onlar olmasa bu metin asla yazılmazdı. Metindeki yüzeysellikler, zayıflıklar, tözsüzlükler, bıktırıcı Yeşilçam konuşmaları devletin gevşekliği yüzünden oluşmuş olmalı. Bunlardan yeni dünyanın esas yaratıcıları asla sorumlu tutulmasın.

İÇİNDEKİLER

KORSAN

1: 11; 2: 15; 3: 21; 4: 25; 5: 41; 6: 243;

ERHAN

1: 33; 2: 101; 3: 111; 4: 283; 5: 292; 6: 295; 7:

317;

GÜNLER

1: 49; 2: 64; 3: 75; 4: 80

GISELA

1: 113; 2: 139; 3: 146; 4: 197; 5: 209; 6: 301; 7:

385;

NUH

1: 163; 2: 171; 3: 191; 4: 344;

JOE'NUN YERİ

1: 225; 2: 234;

FELİCİE

1: 257; 2: 266; 3: 269;

TISCLER GESELLSCHAFT

1: 335;

REFİKA

1: 353; 2: 364;

AHMET

1: 389

KORSAN

*“... Kimdik? Nerden gelip nereye
giderdik böyle? Ne beklerdi bizi orda?”
(Akçadağ/Gürkaynaklı İbo Dayı: 1982)*

1

Zülpischer Meydanı’ndan üniversiteye giden caddeyi sağdan dikine kesen ikinci sokağın caddeyle oluşturduğu köşede bir biraevi bulunur. Burayı ilk ne zaman fark ettiğimi tam olarak hatırlamıyorum. Köln’e geldiğim ilk günden beri cadde ve sokaklardaki bütün tabelaları okuma alışkanlığıma dayanarak biraevinin tabelasını ilk haftada okuduğumu varsayabilirim: ‘Korsan.’

O günler on on beş sözcüğün dışında Almanca bilmediğimden dolayı bütün tabelalar farklı harflerin farklı dizilişlerinin sayısız göstergeleri olmalarına rağmen bende tek şey ifade ediyordu: bir tabela. Evlerine sığındığım bir üniversiteli ile bir sürgün çatıkattındaki barınağı sabahları erkenden terk ederdi. Ben saat 10’a, 11’e doğru kahvaltı yapmadan evden çıkıp ‘Güneyşehir’den üniversiteye doğru yavaş yavaş giderdim. Bu yürüyüşlerde Üniversite Caddesi’nin sağından yürüdüğüme göre ‘Korsan’ı çok erken fark etmiş olmalıyım. Ancak tabeladaki o sözcüğün korsan anlamına geldiğini o zamanlar nereden bilebilirdim ki!

Evden ‘üni’ye yaklaşık üç çeyrekte yürür, böylece var olmayan Marklarımdan 2.50’sini metro kumbarasına değil hayalimdeki kumbaraya atardım. Köln bütün Batı kentleri gibi sayılar, rakamlar ve nicelikler kentiydi. Kendimi bu kentte uyum sağlamak için zorladıkça zihnim kaydettiği konuşmalara bu aritmetiklerle tepki veriyordu. Kumbara günlük yaşamda biriktirdiğim paralarla doluyordu. Bunun ne bir zararı ne de faydası vardı bana. Vakit kazanıyordum vakit öl-

dürmek için. Sürgünde kazanılan ya da sürgün yaşamının avareliğinin kendisinin bol bol sunduğu vakit harcanamazsa zor durumların insanın yakasına yapışabileceği gibi bir duyguya kapılmıştım. Neydi bunlar, bilmiyordum, düşünemiyordum. Ancak sıkıntının, bıkkınlığın, kaynağı belirsiz bir üzüntünün hiç de aradığım, tutkunu heveslisi olduğum duygular olmadığını biliyordum.

Ünide (üniversite böyle kısaltılıyordu arkadaşlar arasında) kafeteryaların bulunduğu binanın önüne parka bırakılmış hemen hepsi zincirle bağlanıp kilitlenerek güvenlik altına alınmış yüzlerce bisiklete karışık duygularla bakardım. Böylesini daha önceleri yaşadığım kentlerde hiç görmemiştim. Şaşkınlığım, imrenmem, kilitli bisikletlerden hareketle insan bisiklet toplum üni bilinç ihtiyaç kullan parka bırak mülkiyet ütopya doğa ahlaksallık zorun rolü zaman sağlık... gibi sözcük ilişkilerinin şıklarını yaptıkları birlikleri düşünmeye başlamamla hemen büyüdü. Bu şaşkınlık içinde kafeteryaya ne zaman ulaştığımı fark etmeden ayaklarım beni sigara içilen bölüme ulaştırırdı. Ben sigara içmiyordum. Ama Kaan da, Erhan da nikotin bağımlısıydılar.

Köln'e geleli beri her şeyi belirsiz bir hoşluk içinde algıliyordum. Bu algılayış modernliği bile aşmış bir ülkeye duyulabilecek hayranlıktan değildi. Hele hele kendi yaşamımı bundan öteye bu ülkede geçirecek oluşumdan hiç değildi. Doğrusu bu "hoşluğu" sorgulayacak bir kavrayışım bir hissedişim de yoktu. Böyle bir sorgulamaya ne gerek vardı? Yaşayıp gitmek de bir yol değil miydi?

Kafeteryanın dumanlı havasında masalarda oturan insanların arasından her seferinde Erhan'ı seçmeye çalışırdım. Kaan çoğu zaman derslere katılmak için amfiden amfiye koşturur olurdu. Erhan beni her seferinde daha önce görürdü. Bunu değiştirmeyi, hiçbir amacım olmadan bunu değiştirmeyi çok

istedim. Ancak Erhan yine de beni ben onu görmeden önce fark ederdi.

“Tahir, Tahir!” Sonra ilk haftadan beri ezberlediğim, sanki hiçbir hecesindeki vurgusu bile değişmeyen konuşma başlardı.

“Kahvaltı yaptın mı?”

“Hayır!”

“Dur ben sana bir şeyler getireyim. Kahve?”

“Hı hı! Sağ ol!”

Ben ekmekçikleri iştahla yutup üstüne kahveyi yudumlarırken Erhan tütün kesesinden –elbette naylon- çıkardığı bir sigara kağıdına bir çimdik tütün koyup hamarat elleriyle sigara sarardı. Onun parmaklarını hayranlıkla izlerken kollayıcılığını, paylaşımcılığını, nezaket ve inceliğini severdim. Biliyordum ki Erhan buraya geldiğinde karşılaştığı yalnızlığı benim yaşamama razı değildi. Erhan benzeri bir insanın yalnızlık, güçlük yaşayacağı arkadaşlarının aklına gelmezdi bile. Oysa istemesini bilmeyen, ender isteyen, insanları yönlendirmek, yönetmek istemeyen Erhangiller ancak kendilerini ve nesneleri yönetmeye çalıştıkları için bunun bedeli de kalabalık ilişkiler arasında yaşanan bir tür yalnızlıktı. Bu yüzden de cebindeki Fenikleri, bedenindeki gücün bir kısmını, kavrayışını, “ya ben olsaydım” diyerek bana harcıyordu. Erhan’ın açmazı vermekte cömert almakta eli sıkı oluşundaydı. Bu da günün yaygın ve geçerli davranışlarının altında yatan görüşün tamamen karşıtıydı. Böyle bir insan yaşanan günle gelecek arasında sıkışıp kalmaz mıydı? Burayla ora, olanla olması gereken, benle öteki, bizle onlar...

Kaan dahil üniteki Türkiyelilerin çoğu Erhan’ı seviyordu. Sınırsızmış görünen Erhan’la şakalaşmaların elbette sınırları vardı. Kendi aralarındaki şakalar Erhan’a karşı yapılmıyordu. Bir saygı, insanların kendi anlayışlarına göre bu şakaların

sınırlarını belirliyordu. Elbet bunda Erhan'ın payı vardı. Erhan sadece Erhan değil, Türkiye'de 1970 sonrası yaşanan toplumsallığın parçalanmışlığında bir topluluğun dolaylı bir temsilcisiydi. O geçmişteki siyasallaşan yaşamın alışkanlığıyla arkadaşlık gereklerini hassasiyetle yerine getirir, herkesle yüzeysel de olsa tek tek ilgilenirdi. Türkiye'deyken Erhan'ın belirli bir tanınmışlığı da vardı. Çünkü içinde bulunduğu hareketin başlangıcından itibaren sazi ve sözüyle kent kent dolaşmıştı Erhan. Böylesi bir kimlik üzerine pek düşünmemiştim. Ancak daha ilk elde geçmişin aşıklık geleneğiyle bağlar görülüyordu. Bu gelenekte aşıklar sevilir sayılırdı. Onlar da bu sevgiye alçakgönüllülükle insanlara ince bir ilgi göstermekle karşılık verirdi.

Köln'e gelişimin ilk ayı içinde, yine böyle bir üni yürüyüşünde Korsan'ın bana anlamsız gelen tabelasının bir biraevine işaret ettiğini anladım. Ekim ayının ortalarına yakın bir gün olmalıydı. Korsan'ın önünde masalar masalar... Vişne çürüğü rengi masa örtüleri üzerinde çeşitli bira bardakları. Doğrusu açık bir günde, bu ayda ender rastlanan güneşli bir havada biralarını yudumlayan kadınlı erkekli insanlar bir hayli imrendiriciydi. Ama kaldırımlara kadar uzanan, kocaman saksılar ve bariyerlerle çevrili bahçedeki masalardan birine geçip oturamazdım. Cüzdanımdaki iki yirmilik bir onluk banknota rağmen bahçeye yerleşip kalabalığı sarı saçlı beyaz tenli kadınları gözücuyla izleyip gülüşlerini, sözcüklerini anlamlandırmaya çalışamazdım. Bunu yapamayışımı açıklamaya çalışmak bana hayli zor gelirdi. Elbet belli bir akılcı açıklama bulabilirdim. Ancak bunun kendimi bile rahatlatamayacağını böyle bir akılcılaştırmaya nedenselleştirmeye başlamadan bile biliyordum. Benzeri durumlarda zihnimde kurduğum ya da kendiliğinden kurulan cümle "neyse boş ver" olurdu. Neyse boş vere rağmen bir kuşağın, bizim yaşatların bizim gibi yaşayanların kurallarından gündelikleşmiş olanlardan bazıları belli belirsiz zihnime düşüyordu. Alkollü

içki, keyif almak için harcama, bir kadını seyirlik bir nesne olarak görme ve seyretme, birinin harcayamadığı lazım olur diye bana verdiği para...

Korsan'ın Korsan olduğunu bilmediğim o günlerde belli ki çok şeyi, bu kentteki yaşama değgin birçok şeyi de bilmiyordum. Diyeyim ki orada oturup bir bira içemeyişimin bir nedeni de İstanbul'daki kaçaklık günlerinde zorunlu ve isteyerek edindiğim tutumluluk alışkanlığının engelleyici duygusuydu. Bir bardak bira kaç paraydı ki? Ben içmediğim bira, harcamadığım para üzerine istemeden de olsa zihin yoruyordum.

2

Daha sonraki günler Korsan'ın önünden geçerken o güneşli günde bahçede oturan insanlardan birini olur olmaz yerde ve zamanda hep hatırladım. Siyah giysiler içinde kumralımsı sarışın bir kadının yanındaki köpeği bir eliyle okşarken diğer eliyle kocaman, kulplu bir bardaktan birayı yudumlayışı. Havanın yağışlı ya da yağış beklenen kapalı günlerde bahçeye masa çıkarılmasa da Gotik harflerle yazılmış tabelanın asıldığı kalın camlı duvarın arkasında bira içenlerle dolu olmalıydı. O karalı kadın içerdeydi. Eğer köpeği başka bir insan getirip biraevinin girişine yakın bir yere bağlamadıysa. Eğer birbirine eşit, birbiriyle özdeş iki köpek yoksa. Eğer köpek kendi başına biraevine geldiğinde köpeği tanıyan biri onu oraya bağlamadıysa...

Korsan kelimesi benim için o günlerde biraevi demekti. Korsan sarışın kadın ve köpeğiydi. Yüz ifadeleri birbirine benzeyen bir kadın ile bir köpekti.

Ekim ayının sonlarına doğru bir akşam, sağanak yağmurun evin çatısındaki zor dayanılır, insanı hayli rahatsız eden gürültüsü içimi ürpertirken Erhan iki arkadaşıyla içeri girdi. Ben patates, soğan ve salçadan oluşan akşam yemeğini pişiri-

yordum. Tanıştık. “Ulrike, Memet.” Demek Ulrike’ye Memet idim. Başkalarına Tahir olacaktım. Bu Erhan ne akıllıydı. Kesin bunun bir nedeni olmalıydı. Elbette vardı da. Benim Memet oluşum, aslında Erhan’ın güvenirliliğini artırıyordu. Çünkü Erhan’ın benim bilmediğim tasarımımda Ulrike gerçek adımlı nasıl olsa bir yerde bir anda öğrenecek, Erhan’ın Tahir’inin ve önleminin boşunallığını düşünecekti. Erhan bunu fark etmiş olmalıydı. Yemeđi üç kişilik düşündüğüm için, acele olarak önceden hazırladığım pilavlık pirinç ve şehriye-ye biraz daha malzeme ekledim. Bir de salata yakıştırdığımızda akşamı denklemiş olurduk.

Yemekte Erhan’dan başka herkes sessizdi. Onun bazen çoğu Almanca azı Türkçe, bazen Türkçe Almanca kelimeleri kaynaştırdığı bir anlatımla yaptığı nükteler birbirini izleyen aralarla bizi güldürüyordu. Aralar bize sunulan birer atışma karışma öykünme çağrılarını gibiydi. Ezgiyi doğaçlayın. Yeni bir sazın, yeni bir çalanın girişı gelmeyince Erhan doğaçlamasına o aradan sonra devam etmek zorunda gibiydi. O da “değirmen boş dönmez” dercesine yeni bir nükteyi soluyordu.

Mehmet’in mutfak bölümüne geçip dört su bardağı dolu su kırmızı şarapla dönüşü benim dışındakileri sevindirmiş gibiydi. “Oooo!” İçkiye karşı bir arzu, bir tutkum yoktu. Bazı dönemler aylarca bir kadeh bile içmediğimi fark etmezdim bile. İşte öylesine sınırlanmış, sadeleştirilmiş, eksiltilmiş bir yaşamaktı benimkisi. Bunu, bu adlandırmayı şimdi yaptım. Ancak bu bolluk ya da kıtlıksonrası toplumunda biz sürgünlerin yoksunlukluğu bile geldiğimiz toplumların alt sınıflarına göre itiş kakış doldurulmuş bir çeşitlilik, çokluk olarak gösteriyordu kendini. Bunu Türkiye benzeri toplumlardan gelen herkes hemen fark ederdi. Farkındalık için düşünmeye, karşılaştırma yapmaya gerek kalmıyordu. Karşılaşmalar, gündelik yaşamın her anında, günün bulunulan her yerinde bu “bollu-

ğu” göze kakıyordu. Alın, kullanın, tüketin. Bunları yapamıyorsanız yaşıyor sayılmazsınız.

Erhan’a takılmak için “seni küçükburjuva! Türkiye’deyken bizden korkundan dolayı açıktan içemiyordun, şimdi acısını çıkarıyorsun. Değil mi!” dedim. Söylediğimi çok kuru, soğuk bulmuştum. Bunun anlamını, güldürünün bu söylenilenin hiçbir yerinde olmadığını düşünürken Erhan’ın gülüşü görev ya da biçimsel bir görgünün gereği gülüşlerden ayrılarak sahici sahici havaya yayılıyordu. Ulrike anlamaya çalışır gibi bir ifadeyle Erhan’a bakıyordu. Gülmeye devam eden o olduğu için mi? Erhan Mehmet’e dönerek “bunu Ulrike’ye çevirsene!” dedi. Mehmet, “boş ver!” dedi. Erhan ciddileşerek, “hadi çevir lütfen!” dedi. Mehmet gönülsüz gönülsüz Ulrike’ye bir şeyler söyledi. Ne dediyse, Mehmet’in cümlelerine Ulrike dahil kimse bir tepkicik göstermedi. Çünkü söylenilen değil, söylenmeyenin arkada duranın anlamı çevrilmeliydi. Devrimciler içkiye karşıydılar. Tıpkı kitabı kelime kelime izlemeye çalışan Müslümanlar gibi.

Sofra kaldırılıp bardaklar tekrar doldurulunca Erhan duvarda küsmüş yasılı duran saza uzandı. Kerimoğlu –Muğla?-zeybeği, Karamuk dalını diye başlayan bir –Arguvan?- uzun hava, birkaç yudum şarap, sonra da hepimizin farkında olmadan değişik zamanlarda katıldığımız bir Maçka türküsü: sen yağmur ol ben bulut. Çatı katının içinde yankılanan yağmurun ürkütücü uğultusunu bastırmak için sesimizi yükselttik. Yağmuru yumruğa bulutu yıldıza çevirdik, buluşma yerimiz Fatsa oldu. Bardaklar boşaldıkça doldu.

Erhan sazı ince bir özenle sanki saz incinmesin diye yavaşça duvara yasladı. Onu birazcık tanıyan herkesin bildiği üzere Erhan’a bir ya da birkaç türkü daha söylemesi için ısrar edilemezdi. Erhan sanki çalarsa kendisi için çalışıyordu. Ancak bu şüphe görünene uymuyordu. Belki Erhan sahneye çıktığında tek tek tanış olmadığı bir dinleyici arkadaş topluluğuna

çalıyordu. Orada ketumdu, tasarladığı bir toplamı çalıp söylerken en önce kendi için çalardı. Ama sahnede seyircilerin ek türkü isteklerine hiç olmazsa bir kerecik de olsa evet diyordu.

Erhan tütün kesesini ortaya çıkardı. Sigara sararken günümüz yaşamında evlerin salonu olan bölümü niyetine kullandığımız aşağısı dört kenarlı, omuzdan yukarısı daralarak yukarıda birleşen ve böylece aşağının üstünü kapatan iki dikdörtgen yüzeyden oluşan mekanda çatıdan gelen uğultu herkesi yutmuştu. Altı yüzeyli geniş bir oda. Pencereleleri tavanın eğik alt kenarlarında olan, yağmurda karda fırtınada açılması uygun olmayan sanki açılırsa hayaletlerin içeri dalacakları ancak eski eşyaların yaşayabileceği bir odada biz sürgünler ve yoksul öğrenciler yaşamaya çalışırdık. Yağmur çok yağardı Kuzeye. Kara Ormanların Avusturya'dan Almanya'ya uzanan bölümündeki o ulu ağaçların hatırına. Çatı katı insanları her yağmurda uğultuya dalar kaybolur tekrar görünürlerdi birbirlerine.

Duvara dayalı sazın uğultular arasından fırlayıp ait olduğu kültürün yaşadığı topraklara gitmek isteyen bir duruşu vardı. Her yanı, her şeyi yoğun bir sessizlik örtmüştü. Erhan'ın önündeki tütün kesesine ne zaman uzandığımı, o anda ne düşündüğümü, o anın içinde ne yaptığımı bilmeden Ulrike'nin gülüşüyle odada olduğumun, orada olduğumun bilincine erdim. Ulrike iki sözcükle bir şey söyledi bana bakarak. Tütün kesesine ve elimdeki kağıda uzandı. Bir çocuğun hayran bakışıyla onun parmakları arasında hoş bir kavisle dönen kağıt ve içindeki tütünün biçim almak tutkusunu seyrederken Ulrike henüz tam sigara olmamış ince uzun yuvarlaklığı bana uzattı. Bir sözcük, peşinden elindeki hayali yuvarlağı dudakları hizasında tutarmış gibi sağdan sola götürdüğü bir hareket. Kağıdı dilinin ucuyla ıslat! Zaten kağıdın nasıl ıslatıldığını, hatta bunun çeşitlemelerini farkında olmadan çok görmüştüm.

Onun ne demek istediğini ve bunu nasıl yapacağımı anlamıştım. Onun öykünme hareketleri bana çok gülünç, sevimli, ince, kibar geldi. Kendimi bir çocuk olarak hissettim. Yeni şeyleri büyüklerinin öykünme hareketlerinden öğrenen onlara öykünerek gündelik gerekli davranışları öğrenen bir çocuk. Bu öğretme ve öğrenmede çoğunda söz olmazdı. Suyu iki elin yaptığı avuç çukurunda nasıl tutarız? Bir annenin, bir büyüğün ellerimizi birbirine alt kenarlarından nasıl bastırarak birleştireceğimizi göstermek için kendi elleriyle yaptığı biçim için söze gerek yoktur. Büyük gösterir ve çocuk dener. İlk avuç kabından su her taraftan sızar. Avuç boşalır. Ama büyüğün gösterdiği gibi el yüze çarpılır.

Böyle bir duyuş sadece o ana ait değildi. Buraya geldiğimden beri herkes bana birçok şeyi bir iki sözcük eşliğinde daha çok bir öykünme ile gösteriyordu. Fotosel musluklar, kapılar, merdivenler nasıl kullanılır, kahve makinesinden kahve nasıl alınır, çamaşırhanede makineler nasıl çalıştırılır, markette nasıl alışveriş yapılır, metroda bilet nasıl alınır?..

Dudaklarımda hafif bir tutkal yapışkanlığı. Başım önde. Bunları bu yaşta öğrenme zorunluluğunun hüznü. Sigarayı yaktıktan sonra mutfak bölümüne –evciğin girişine- geçerken sigara ile sarma sigara içme arasında çok büyük fark olduğunu anladığımı düşünüyordum. Bulduğum farkların aslı var mıydı? Kısa süre sonra tütün içmenin anlam ve simgelerinden kurtulmuş güçlü bir anlamsızlığın içinde gittikçe güçlenen bir bağımlılık. Tütün içmek bir halkın töreninde, öteki topluluklarla çıkan anlaşmazlıkları uzlaşmaya bağlamış olmanın ve bu barışa karşılıklı uyulacağının bir yemin simgesiydi. Kişiler arasında da çekişmelerin bitirildiğine değgin bir simge. Birine topraktan, ağaçtan yapılmış bir lüle içinde sunulan tütün çubuktan çekilen dumanla iki kişiyi arkadaş, dost yapardı. “Tasada, kıvançta ortak”lık kuran kişilere, topluluklara ait bir sözleşme yeminleşme. Tütünü başka kıtalara getiren sömürgeciler bunları da istemeden getirmişler sanki. Bir çubuğun

evrimiyle sigara olan şey anlamının birkaç yönünün de getirmiş gibi. Birine bir sigara ikram etmekle kim bilir ne çok arkadaşlık başlamıştır! Ancak sigara sağlık çağında kötülenmeden önce, ilksellere ait geri bir bağımlılık sayılmadan önce kültürlerin müziğine dek girer. “Çubuğuna lüleyim/Yar ben sana köleyim”de olduğu gibi bir insana yakınlığı bir insanla ilişkiyi tütüne değgin şeylerle de anlatabiliriz. Tütün somutluğu kadar topluluk değerlerinin simgesidir de. Bu betimleme, tasvir, anlatım da bir şeyi ne olmadığıyla belirginleştirme çabasından daha olanaklıdır.

Çay suyunu ocağın üstüne yerleştirdikten sonra oraya çakılıp kalmıştım. İçine yuvarlandığım, ne olduğunu sezemediğim bir duyarlılık sağanağı. Hoş bir hüznün. Ne sevinç, ne üzüntü, ne gerginlik ne de bir boş vermişlik. Adı ne bu durumun? Kendisini anlatamadığımız hallerin ne olmadığını anlatırız değil mi?

Salona döndüğümde Kaan bir şeyler anlatıyordu. Onun eve girdiğini fark etmeyecek kadar dalgındım demek. Onunla merhabalaştık. Kalkıp mutfığa geçti. Erhan yarın Ulrike’yle ve Mehmet’le önce emniyet müdürlüğüne gidip ifade vereceğimi daha sonra Ulrike’nin beni sosyal yardım kurumuna kayıt ettireceğini ve en sonunda da yüksek halk okulunda Almanca kursuna yazdıracağını söyledi. Demek sürgit kaçak yaşamayacaktım bu devlette. Devlette? Evet! İnsanlar topluluklar kimseye zararı dokunmayan kimsesizlere pek karışmazlar. Kimseli kimsesiz herkese karışan kendini devlet olarak adlandıran seçkinlerin yöneticilerin oluşturduğu azınlık topluluğudur. Bu devletin olumsuz, şer yüzüydü. O seçkinlerin onayıyla sığınan, devrimciler arasında sürgün, göçmenler arasında sığınmacı göçmen adayı olacaktım.

Polise sadece yeni geldiğimi, hatta dün akşam geldiğimi, Erhan’ın yanında ve adresinde kalacağımı, geçim masraflarımı onun karşılayacağını, ifademi avukatımla göndereceğimi

söylemeliymişim. Susma hakkım yoktu. Sanki tercümanla konuşur gibi ona ya da onlara bir şeyler söylemeliymişim. Böylece tercümanlar sanki bir konuşmayı aktarırcasına benim ihtiyaç duyduğum şeyleri devletin o parçasında oturana bildirecekti. Büyük ihtimal Ulrike’yi sorgulamada bulundurmayacaklar Mehmet’le ben bulunacak ve yalnız ben terleyecektim. Ulrike tek dilli Mehmet ise devlet katlarına gide gele edindiği görgüsü sayesinde Erhan’ın tahminlerinde önde oldu. İstenmeyen bir durum olmazdı. Olursa da Mehmet de Ulrike de oradaydı. Hemen avukata biri uğrayıp onun duruma yasa tarafından verilmiş gücü ve yetkisiyle müdahale etmesini sağlardı. En kötü ihtimal bir gün orada “misafir” edilirdim.

Gergindim. Daha gerildim. Ne olacağını, nasıl olacağını bilmeden aslında içerinin dışarının farkını önemsemeden bir gergin boşluk içindeydim. Anlamsız bir boşlukta buradaki hayat. Anlamsız bir düşmüşlük fırlatılmışlıktı durumum. Ve ben hayata başladığım zamana yeniden dönmüştüm. Yetişkinlerin arasında onların yardımı olmadan asla yapamayacak yaşayamayacak olan olarak görülen sayılan biriydim. Onların yardımıyla kaçak devrimciden arınıp sürgün devrimciler topluluğuna katılacaktım.

“Ellerini birbirine sıkıca yapıştır. Sonra suyu doldur. Şimdi suyu yüzüne çarp. Benim oğlum da ne güzel güzel yüzünü yumuş da...”

3

Mehmet’le Ulrike Erhan’ın sözü bitince kalktılar. Nedense onları ıslak saçlarıyla telaş içinde sokaklarda koşarken görüyordum. Telaşın bile lüzumsuz kaçtığı yağmur altındaki uzun yürüyüşlerimize daldım. Ne rahattık. Üstümüze yağan yağmur başkalarını telaşlandıran yağmur bize yağmur altında kocaman bir güvencilik duygusu verirdi. Islanmak, ıslanmaya aldırmadan soluklanılacak yere doğru adımlarımızı hızlan-

dırmadan güven içinde yürümenin rahatlığı huzuru neşesi. Yağmur berekettir. Yağmur arılık duruluktur. Bu yüzden mi ölenlere “Allah rahmet eylesin!” der bir kültürün insanları.

Ertesi günün akşamı eve yorgun ama sevinçli bir durumda döndüm. Gerilim bitmiş yüz kaslarım da içinde bütün kaslarım gevşemişti. Cüzdanımda sosyal yardımdan elime tutuşturdukları birsürü para vardı. O aylık yardım ile bir dönemlik giysi yardımı bitmeyecek bir toplam olarak göründü gözüme. Ulrike’ye bizi pasta yiyip kahve içebileceğimiz bir yere götürmesini anlatmaya çalıştım. Ona sözlü teşekkürümü bir fincan kahveyle tekrarlamak istiyordum. Anlatmakta epeyce güçlük çektikten sonra, beni çeşit çeşit ekmek ve pasta satılan bir yere götürdüğünde bir hayli şaşırdım. Nedenleri çoktu. Ulrike kahveleri ısmarladıktan sonra tezgaha yaklaşıp gözümün ısırdığı üzeri pudra şekerli, badem parçalarıyla bezeli kurabiyelerden iki tanesini satıcı kadına işaret ettim. Kadın bana bir soru yöneltti. Kahrolayım ben ne diyordu acaba. Hiçbir şey onun söylediği hiçbir şey umurumda değildi. O an tek istediğim kurabiyeleri camlı bölmeden çıkarttırabilmektir.

“Ya (ja) bit(t)e! Danke!” diyerek kurabiye tabağını kapıp Ulrike’nin oturduğu yere geldim. Önünde yüksek taburelerde oturduğumuz ve kahvelerimizi koyduğumuz ipince tezgaha tabağı bırakınca Ulrike gülmeye başladı. Bana teşekkür etti. O gülüş hala yüzünde seriliydi. Huylandım. İçinde büyüdüğüm kültürün tepkileri. Ne vardı güleçliğinde bu kadının? Sabahtan beri Mehmet’le yanımdaydı. Mehmet okula döndüğünde Ulrike benimle hastaneye, sosyal yardım kurumuna gelerek nerdeyse akşamı etmişti. Dil kursuna kayıt için zamanın kalmadığını bile bile koşturarak oraya da yetişmeye çalışmıştı. Bu kadın bana alaylı alaylı gülse ne olurdu? Hem bugün çok şeyi onunla birlikte kotarmıştık. İnsanlarla etkileyici bir tarzda konuşmuştu. Onlarla olanakları tartışarak bana sunulabilecekleri genişletmişti. En azından şimdi karakolda değil bir ekmekçide (şaşkınlığın bir nedeni) kahve içiyorduk.

Şimdi ekmekçideydim. Bugün kurtulduğum başıma gelmesini asla aklıma getirmemeye çalıştığım istemediğim şeyler ise saymakla bitmezdi. Bilincime gelmeden benimi, davranışlarımı, düğümleyen endişeler korkular. Sınırdışı edilmemiştim. Şehir dışında bir sığınmacılar kampına gönderilmemişim. Cebimde yalnızca bu kent içinde geçerli olsa bile korkusuzca dolaşabileceğim bir sığınma başvurusu kimliği vardı. Üç ay bu kentte oturmaya izinliydim. Ve de ben kaç ay, kaç yıl süreceğini kimsenin bilemeyeceği sığınma isteğinin kabul ya da reddedileceği mahkemeler sürecinin ürkütücülüğüne rağmen burada güzel bir kadın arkadaşla kahve içiyor içi elma püresi dolu üstü pudraşekerleriyle apak badem parçacıklarıyla lezzetlendirilmiş bir kurabiye yiyordum.

Kurabiyelerimizi bitirdiğimizde Ulrike işaretparmağıyla dudaklarının ucuna dokunarak bir şeyler söyledi bana. Gülele dudaklarımın çevresini elimin içiyle sildim. ‘Senin dudaklarında da var!’ İşte bu Türkçe cümleye ikimiz de güldük. Öyle bir durumdu ki belki bir hece Mehmet’ten Türkçe öğrenmeden o da dudaklarını elleriyle (elleriyle) sildi.

Her şey yolundaydı. Para vardı, cebimde geçerli bir kimlik belgesi, kalacağım bir yer, arkadaşlarım ve istemesem de isteğimi iletebileceğim kişilerin mutlaka bulunduğu tanış olmayan bir sürgün topluluğu. Sonrası geriye burada yaşamak için gerekli donanımına sahip olmak kalıyordu.

Sığınma isteğine karar verecek mahkemeyi beklerken boş durmayacak, dil öğrenmeye çalışacak, sonra da yarım kalan üniversite öğrenimine başlayacaktım. Hayatta çok şey için geç kalmıştım. Yaşamı ağırlıklı olarak siyasal olanın çevresinde geçirmiştik. Sınırlı bir yaşamın içinde olduğumuzun bile farkına varmadan buraya bugüne pek donanımsız, yeteneksiz, beceriksiz gelmiştik. Bu acıydı. Başka bir kültürde yaşamak için bir beceri sahibi, bir donanım maliki değildik. Çoğumuz bu bakıştan bir hiçtik. Karıncalar ülkesine düşmüş

küçük çekirgeler. Artık birçok şey için çok geç idi. Ama pes etmeyecektim. Bir iş edinebilmek için gerekli her şeyi mutlaka öğrenecek elde edecektim. Bir daha dönemeyeceğim bir ülke ya da ölme zamanı dönüşüme izin verilebilecek bir yönetim, ölülerin bile hepsine izin vermeyen bir devlet umurunda olmayacaktı. Değil mi ki o ülke, o yöneticiler, o insanlar orada yaşamama izin vermemişlerdi. En az kendileri kadar benim de kendimi sahip malik saydığım o toplum o düzen.

Geçmiş ve onun içinde geçmişi düşündüğümde zihni-me üşüşen düşünceler böyle olmasına rağmen içimde bir eziklik duygusu vardı. Bir üzüntü kof yüzeyde bir sevincin altında kaskatı duran kalın bir burukluk. Geçmiş yavaş yavaş benden uzaklaşırken zihnim böyle bir hareketi böyle bir kıpırtıyı izleyemiyordu. Yarın benim için ne olacaktı ki! Onu açık olarak anlayabilmenin yolu onun gerçeğinde olmayan bir durağa bir durmaya ihtiyacı yok muydu anlama gücünün? Daha kısa bir süre, insan ömrüne göre kısa bir süre, bir hafta, bir ay, belki de bir yıl önce polise yakalanıp işkence görme korkusu, gizlilik içinde her şeyin uydurmaca olduğu işsiz kazançsız günlerde ev kirasını ödeyememe korkusu, ev sahibiyle çıkacak bir gerginlikte kimliğin açığa çıkabileceği korkusu, akrabaların yaşadığı kente dönememe zorunluluğu, aç kalacağın endişesi, özlediğin insanları görememe sıkıntısı, akşamları kentin hiç olmazsa sokaklarında dolaşarak yoksunluk içinde olsa da yaşadığını bilince çıkarmadan kendiliğinden yaşıyor olma arzusu, akşamları erkenden çevrilen araçlar, yollar, caddeler, kimlik sormalar, telsizler, mor kırmızı ışıklı ambulanslar polis arabaları... yıllardır tek başına geçmişin ağırlığı altında onu taşımaya çalışarak dayanışmasız desteksiz parasız roller maskelerle her saat bu yarına bugün geçmiş dediğime çalıştım ben. Yoruldum. Çalışmak çabalamak dinmek yetti ki zihnim yerinde durup da hiç soluklanmayan yarın da dahil hiçbir şeyi anlamıyor.

Bunların dışında ruhumda bunları yaşayıp da başka türlü olmanın olanaksızlığı karşısında bunları kabulde haklı olmanın sakinliği ve hafifliğinin yanında hüznün, hüznümün varoluşu... alttan alta bir kıyılmışlık, bir ezilmişlik. Bunların peşinde sürüklenmek yitip gitmek, bunları hissetmek, bu gerilimde taraf tutmak ya da tarafsızca bu çatışmaları seyrederken selde sürüklenircesine bir andan başlayan yaşamaya kurtulmaya tutunmaya boş veriş...

Beni bizi ne ne hallere düşürmüşler. İçimizdeki direniş dışardakilerden daha yoğun. Birçok sürgün paramparça. Sağlam görünenleri en az üç parça. Yapılabilecekleri sonuna kadar zorluyarak bu topluluktan ayrı bir yaşam kurmalı. Bu çatışmaları düşünmek yasak olsun bana. Onu yasaklayınca çatışmalardan kurtulmuş mu olurduk? Hangi kuvvet, güç, yetenek, beceri, yapı, işleyiş böyle bir yasağı çıkarıp uygulayabilirdi ki! Mao Zedung her tür baskının direnen güçleri derleyip toparlayan ve güçlendiren bir yönünden bahsederken baskıyı bir “evrensel” olarak ele almıyor muydu?

4

Almanca kursuna başlayacağım tarihten birkaç gün önceydi. Üniye Erhan'ın yanına gidiyorum. İçim kıpır kıpır ve zaman durmuş gibi geliyor bana. Kursta izleyeceğimiz kitaplar sosyal yardımla geçinmeye azmeden birine göre bir hayli pahalı. Erhan ünideki Türkiyelilerden bu kitapları nasıl para ödemedi bulabileceğimizi soruşturacak. Saat 12'ye yaklaşırken Zölpscher Meydanı'ndayım –meydanındayım söyleriz, değil mi? Sanki yazıyormuşsun gibi fazladan noktalama işaretleriyle düşünüyorsun çocuk!-. Güneşli bir gün ve bu ülkede birçok insanın kendi şansı saydığı günlerden biri. İyi ki bugün patrondan, daireden bu iş için, doktora görünmek için izin aldım. Şansımdan hava çok güzel. Benim de şansım elbette. Bir şeyler beni üniye gitmekten alıkoyuyor. Bu havada üniye, onun

kapalı büyük mekanlarına, insan tekinin kendini kaybolmuş duyumsadığı tavanı çok yüksek tıklım tıklım dolu salonlara, hele Erhan'ın sürekli oturduğu o tütünlu kafeye gitmeyi canım hiç istemiyor.

Meydanda dönüp duruyorum. Kıpırtıların altından bir sıkıntı içime yayılıyor. Nedensiz ya da nedenlerini bilmediğimiz bir can sıkıntısı. Meydanın üni caddesine açıldığı yerde solda bulunan kilisenin önündeki boşlukta banklarda oturan siyah giysili insanlar. Beni bir şeyler onlara doğru itiyor. O insanlardan birini bile tanımadan, haklarında hiçbir şey bilmeden onlara karşı bir merak, bir ilgi duymadan yanlarına yaklaşıp bir banka oturuyorum. Kendimi onları belli etmeden seyrederek buluncaya kadar hayli rahatım. Dalgınlığımdan sıyrılıp bir an bakışlarımı telaşla başka bir yöne çeviriyorum. Bu belli etmeden seyretme, bu bakma arzusu birkaç defa gelip gelip gidiyor. Nedensiz bir sıkıntının sisi içindeyim. Birkaç kez olduğu yerde havlayan bir köpek. Gülüşler. Anlamadığım cümleler.

Konuşanların yanına doğru yürüdüğümü anladığımda dönmek için çok geç idi. Telaşımı göstermeyecek bir şeyler aradığım belli. Yüzüm yanıyor. İçimde bir eziklik. Kendini belli eden bir acı karnımdan boğazıma doğru yükseliyor. Oturanların içinde bir kadını tanıyorum. Birahanenin bahçesinde görmüştüm onu. Bu beni daha da telaşlandırıyor. Eğer o da beni fark ettiyse ve hatırladıysa bu karşılaşmanın kendiliğinden bir karşılaşma olmadığını düşünecek. Sanki kara giysilerini hiç değiştirmemiş. Bilmiyorum ki onu gördüğümde ne giymişti? Sadece giysilerin rengi kalmış belleğimde. Belki de hiç değiştirmede giysilerini. Keşke orada olmasaydı. Bu aşinalık dayanılmaz geliyor bana. Bilincine varmadan dudaklarımdan İngilizce sözcükler dökülüyordu ki ben onları hiçbir durumda ne öykünmede ne de gerçekte kullandım. Hatta kırık dökük de olsa İngilizce konuşabilme olanağı taşıdığımı sanmadım. Hele buraya geleli kimseye İngilizcede bir sözcükle

seslenmek aklıma bile gelmedi. Aşağıda (Lübnan) Filistinlilerle anlaşmaya çalışırken neden ortaya çıktığını bilmediğim utangaçlık duygusunu kendime açıklamam mümkün olmamıştı. Burada kavramı ne olursa olsun, neyi ya da neleri işaret ederse etsin utanç duymakla utanma duygusu içinde olmayı (utangaçlığı) ayırıyorum. Utanç topluluğun asla onaylamadığı, açıkça başkalarına zarar veren bir eylemin sonucunda insanın istemese de içini ve dışını saran bir duygudur. Yoğun acı verir kişiye. Kişi bu duygunun etkisinden biraz da olsa kurtulmak için bunun karşılığında topluluk tarafından cezalandırılmayı ister bir hale gelir. Ceza utancı ortadan kaldırmasa da hafifletir; katlanılabilir bir hale getirebilir.

Benim kastettiğim duygu bu değil. Kimseye zararı olmasa da eylemimizin ya da başımıza gelen şeyin bizi germesidir, yüzümüzü kızartmasıdır, bir gülme eşliğinde başımızı önümüze eğmemize neden olmasıdır. Hani bir çocuğun bir büyük tarafından övüldüğü bir an elleriyle yüzünü kapatması cinsinden bir şey. Utanma duygusu da insanı rahatsız eder. Ancak bu rahatsızlık tatlıcadır. Bu utangaçlığın sevinç kaynaklı olduğuna işarettir. Hoşumuza giden bir davranış bizi sevindirirken aynı anda bizi utandırabilir de. Hatta çoğu zaman. Bir insan sizi yüzünüze karşı içtenlikle övse bile bu övgü karşısında çoğu insan gibi siz de o ikili duygulanmayı aynı anda yaşarsınız. Utangaçlık ince ilişkilerle yaşayan topluluklara has bir duygudur. Günümüzde bu duyguyu ilkellikle, gelişmemişlikle, ne olduğu belirsiz bir sosyallik duygusundan yoksun olmakla, topluluk korkusuyla ilişkilendirenler olsa da. Utangaçlığın öteki ucu arsızlık mıdır? Ar haya damarı çatlamışlık. Yani edebiyattan nasipsizlik olarak edepsiz. Bunlar da incelik içindeki bir ilişkiyi zedeler ve onu nobranlaştırır. Kısaca hiç nedensiz de insan utanabilir ve böyle birine “çok utangaç” denir. Bir topluluk karşısında konuşmak, saz çalmak, türkü söylemek, birinden bir şey rica etmek, birine analinin dışında başka bir dilde bir şeyler söylemeye çalışmak

ille de neden olarak adlandırılacaksa utanma duygusuna ya da utangaçlığa nedendir. İnsanlara eğer onların topluluklarında yaşıyorsak onların anadilinde seslenmek gerekir gibi bir düşünce saçmaydı. Başka bir dilde konuşmayı denemenin önünde böyle bir engel olamazdı. Böyle düşünmek, bu düşüncenin etkisinde kalarak yaşamak olsa olsa alttakinin üstünü bir örtüyle kapatmak olurdu.

Yazının sınırları. Yazının yapamayacakları. Eş zamanda ya da eşsürede zihnin sık sık yaptığı farklı düşünceleri duyguları farklı yerlerdeki yaşantıları hatırlaması bunları aynı anda yapabilmesi. Yazı, yazı! Çaresiz zamanda art ardılığı ya da artsüreliliği mekanda bir birini bir ötekini kullanmak anlatmak zorunda olan zihnin güdük eylemi. Zihni olduğu gibi çalıştığı gibi işlediği düşündüğü hissettiği gibi anlatmanın bir tekniği bir teknolojisi var mı! Dudaklarım konuşuyor zihnim bunlarla dolu.

“Affedersiniz! Belki bana verebileceğiniz bir sigara şans eseri vardır.”

Kadın yüzündeki ifadeyi değiştirmeden cebinden çıkardığı üzerinde kırmızı el bulunan paketten kısa, filtresiz bir sigarayı çıkararak bana uzatıyor.

“Kibritim de yok!” derken başladığım cümlemin orta yerinde çakmağın İngilizcede ne olduğunu hatırlamadığından dolayı kibrit eklemek, bundan önce de ateş sözcüğünü kullanmanın yanlış, dolayısıyla ayıp, utanç verici aynı anda en mükemmel benim benim olduğunu ve asla yanlış yapamayacağımı yanlışın bu Tanrısallığa yakışmayacağını nasıl düşünür bir organ? Ve bunların hiçbirine gerek olmadığını, dilsiz birinin bile bir sigarayla her dili konuşanlardan isteyebileceğini, dilsiz birinin bile yaşamak için her şeyi isteyip bulup dileyip çalıp çırpıp bile isteye eylediğini bilmek ve dilsiz canlıların bile bunu yaptığını, kocaman bir Ve bu bilincin bilmelerin bilen özneye verdiği acıları yaşamak.

Sarı saçlı, gök mavisi ya da gök gözlü yaşları yirmilerde çam yarması iki genç erkek bir şey olmuyormuş gibi gülüyorlar. Giysilerinin her parçası siyah. Çok yıkanmaktan, çok kullanılmaktan, güneşten, terden yer yer kül rengine dönmüş bir karalık. Eskimişlik. Sanki adamların sadece kafaları, kafalarında da yalnızca gök gözleri var. Siyah bir bölmenin üstünde emanet gibi duran bazen de o heykel gövdesini terk edip boşlukta gezinmek ister gibi konumlanmış açık renkli yüzlerin mavi bilyelerinin üstünden başlayan açık sarı saçlar.

Onlara bakarken birkaç saniyede stratejisiz taktiksiz kendiliğinden büyük dalgınlığının içindeki şaşkınlığımla kendimde bir devrim yaptığımı düşündüm. Bir kültürde büyümek. Böylesi bir durumda erkeklerden istemem gereken sigarayı bir kadından istemek. Beni bu yapmış bağların hiç olmazsa birazından kurtulmak.

Kadının elindeki çakmak çaklıyor. Sigaramı yakıyorum. Kendimi oracıkta sigara çektiğim anda durup kalmış yakalıyorum. Almanca teşekkür ediyorum. Bir tuhafılık. Kadının yüzüne bakıyorum. Onun yüzünde bu anın tuhafılığına değgin bir iz bulamıyorum. Sanki kadının yadsıdığı bir şey yok. Birazcık rahatlıyorum. Kocaman birkaç nefes çekiyorum sigaradan. Burnumun delikleri yanıyor. Gözlerimden birkaç damla.

Dönüp oradan uzaklaşmak için birkaç adım atıyorum. Başım fır dönüyor. Bir nefes daha çekiyorum. Oturmalıyım. Hiç olmazsa kadının bakış açısından geride bir yere çöksem. Düşecek miyim. Bank yok oturmak için banka ihtiyaç yok. Yere oturuyorum. Elimdeki sigaraya bakıyorum. Midem bulanıyor. Onu atsam ya! Bir nefes daha çekiyorum. Kusmak pahasına, bu yerde kusup bu anonimliğin rahatlığı içinde kendimi rezil etme endişesine aldırmadan anı bu yeri kendimi kendimsizliği yaşamak istiyorum. Bir nefes daha çekiyorum inatla. Başımı dik tutamıyorum. Sigaranın kalanını fırlatıp

dizlerimi karnıma doğru çekip kollarımı dizlerime sararak başımı dayıyorum.

Bir el değişiyor omzuma. “Ar yu okey”e benzeyen endişeli bir ses. Başımı kaldırmadan seslenenin o kadın olduğunu biliyorum. Kadının cümlelerini seçmeye çalışıyorum. Önemli değil önemli değil kalk ayrıl buradan. Kalkıyorum. Dizlerim bu kadar güçsüz gözlerim biriki metrelik bir dairenin dışını göremez midem içinde ne varsa artık tutamaz bir haldeyim. Utanıyorum kadından. Anonimliğimin bozulduğunu, onun beni ta o birahaneye gizli gizli bakarken bile fark ettiğini ve şimdi hatırladığını düşünmek beni daha da kötü bir duruma itiyor.

Kadın koluma girerek beni oturdukları banka götürüyor. Yürümek bedenimdeki dengeleri değiştiriyor. Oturur oturmaz kusuyorum kusuyorum. Alnım yüzüm soğuk damlacıklarla doluyor. Damlacıkları görüyorum sanki. Çıkacak bir şey kalmasa bile midem kasılıyor ben bastırdıkça öğürüyorum. Düşünmenin duymanın anışın ötesindeyim. İçime bakıyorum. Rahatım. Kıpırtısızım. Işıksız ancak karanlık olmayan bir genişlik ki hiçbir sınır görünmüyor.

Kadın ağzımı yüzümü kağıtmendillerle siliyor siliyor. Adamlar bankın önünü gazete topaklarıyla temizliyor. Köpek ön ayakları dikili arka bacakları bükülü arkasına yaslanmış bir duruşta gözlerimin içine bakıyor. Başını yukarı kaldırıp havlarken sesin bitişiyle birlikte ağzını indiriyor. Köpeği okşarken ona “ay em okey!” diyorum. Gençlerden kolunda ejderha döğmesi olan bir pet şişe suyla bana yaklaşıyor. Eline su doldurarak başımı iyice öne eğip yüzüme, alnıma, saçlarıma su çarpıyor. Kadın yine iyi olup olmadığımı soruyor. İyiyim diyorum. Almanca özür diliyorum, hepsine teşekkür ediyorum. Ejderhalı kol bana bir paket kağıtmendil uzatıyor. Paketin üzerindeki “Kokett” yazısını seçiyorum. Altta çok küçük dizilmiş kelimeler bana ilginç gelmiyor. Uzatılan suyu

alıp birkaç yudum içiyorum. Su her şeyi iyi hissettiriyor. Deminden beri görüngüler içinde boş boş bakarken başımı kaldırıp kadına bakıyorum. Şaşkınlık, endişe, acımayla bakan meraksız gözler. Olanlara inanamıyorum. Olanları seyretmiş bir gözlemci olarak sürecin bilinmezliği anlamsızlığı hayret sınırlarını çok aştığından bir adlandırma açıklama yapamıyorum bir tahminde bulunamıyorum. Tekrar teşekkür ediyorum. Özür dileyip izin istiyorum. “Gitmeliyim”. Kalkıyorum, dizlerim yine güçlü. “Hoşça kalın!” Köpek arkamdan bir kez “hom”luyor.

Kilisenin önünden (Robert Koch caddesiyle Kerpener caddesinin kesiştiği köşeden) bir anda kaybolmak istiyorum. Herhangi bir yere. Kendime karşı utanıyorum. Neden utandığımı bilmeden içimi bir çaresizlik sarıyor. Hızla caddeye atıyorum bedenimi. Tramvayın çanları küçük aralıklarla çalıyor. Önüme çıkan ilk sokağa dalıyorum Kaldırımda hızlı hızlı yürürken nereye ulaşmak için acele ettiğimi soruyorum kendime. Oturmak, soluklanmak ihtiyacı, sıcak bir şeyler içme arzusu yavaş yavaş zihnimin bir ucundan bilince doğru bir akışa başlıyor. Bu iyi işte. Sakinleşiyorum. Bir yer bulmalıyım diyorum, sıcak bir şeyler içebileceğim. Geriye dönüp caddeye çıkıyorum. Zihnimde kupalarını bardaklarını kaldırıp bir şeyler yudumlayan insanların yer aldığı bir resim. Kalabalığın içinde sarıya boyanmış kazaklar giysiler pantolon ve eteklere kayıyor ilkin göz. Sonra sanki sarılara basarak diğer renkte giysilerin içindeki insanların duruşlarına yüz ifadelerine biçimlerine ilişkilerine atlayıp ve bütünü mü arıyor? Kitaplardaki bazı resimlerin altındaki notta “... bir ayrıntı” yazılışının neden gözü doyurmadığını merakını gideremediğini düşünüyorum.

“KORSAN.” Bahçede vişne çürüğü rengine örtülerle insanları davet eden masalar. Sarı saçlı insanlar. Hepsinin önünde kulplu bira kupaları, ince uzun bardaklar, ayaklı göbekli kadehler ve esmerleşmiş koyu kestane renkli bira şişele-

ri. Vişne renginin üzerinde altın sarısı, pekmez karası, saman sarısı kestane karası ışıltılar. Acaba sıcak bir içecek var mıdır? Oraya giremem. Ürperme! Bunu düşünmek bile istemiyorum derken yüzümü yalımlar yalıyor. Uzaklaşıyorum kendimi bu kentte yitireceğim görülmemiş güzergahlara dalıyorum. Luxemburger caddesi.

**